

Conferentie van ICOM-Commissies in het Rijksmuseum

Van 19 tot 25 september hielden de Commission for the Care of Paintings en het Committee for Museum Laboratories van de International Council of Museums (ICOM) een gemeenschappelijke bijeenkomst in het Rijksmuseum. Aan de conferentie namen deel, behalve vertegenwoordigers van Unesco en van het bestuur van de ICOM, 29 gedelegeerden en 9 waarnemers afkomstig uit de navolgende zeventien landen: België, Denemarken, Duitse Bondsrepubliek, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Joego-Slavië, Nederland, Oostenrijk, Polen, Sovjet-Unie, Spanje, Tsjecho-Slovakije, Turkije, Verenigde Staten, Zweden en Zwitserland. Enkele Nederlandse specialisten woonden de vergaderingen bij.

Air-conditioning in musea was een van de belangrijkste vraagstukken, die aan de orde kwamen. De publicatie van een rapport wordt voorbereid, waarin de theoretische en praktische aspecten van het onderwerp behandeld zullen worden. In het bijzonder zal rekening worden gehouden met de speciale problemen van oude gebouwen en met oplossingen voor weinig draagkrachtige instellingen.

Ook aan het doek als drager van schilderijen was een rapport gewijd, dat mettertijd in druk zal verschijnen. Daarbij werd bijzondere aandacht geschonken aan materialen gebruikt bij conservatie en aan verschillende verdoekingsmethoden. Een documentaire tentoonstelling diende ter illustratie van het thema. Verdere onderwerpen, die besproken werden, waren: conservatie van muurschilderingen en van verluchte handschriften, het gebruik van kunstharsen bij de conservatie en restauratie van kunstwerken, de samenstelling van een repertorium van Museum-laboratoria en restauratie-ateliers, de oprichting van een Unesco documentatiecentrum voor restauratie en conservatie te Rome.

Studiebezoeken werden gebracht aan de verzameling en het restauratie-atelier voor schilderijen van het Rijksmuseum, aan de restauratie-werkplaats van de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek te Amersfoort, aan het Laboratorium voor Vezeltechniek te Delft en aan het Research Laboratorium van de Koninklijke Shell te Amsterdam. Bij deze bezoeken vonden vruchtbare gedachtenwisselingen plaats tussen de buitenlandse en de Nederlandse deskundigen.

Op de volgende bijeenkomst, over twee jaar, komen o.a. ter sprake de vraagstukken betreffende de plamuurlaag van schilderijen, kleefstoffen gebruikt in de restauratie, conservatie van textiel, leer, papier en steen.

Summaries

PRINCELY DINNER-SERVICES BY BIENNAIS,
BY SERGE GRANDJEAN

The writer discusses the dinner-service of Maria Feodorowna, second wife of Tsar Paul I, which, following the inventory, consisted of more than a thousand pieces. According to the marks it was made in Paris between 1809 and 1819 by Martin Guillaum Biennais, court goldsmith of Napoleon. It is suggested that the set was made before 1815, thus prior to the fall of Napoleon. The writer knows from this set, that was scattered between 1920 and 1930, of different pieces in the Rijksmuseum at Amsterdam and in private possession. The drawings from which Biennais made these works are kept in the Musée des Arts Décoratifs. Since long they have been correctly attributed to the architect Charles Percier. The silversmith followed these designs very exactly. The same patterns were used for the set belonging to Napoleon I, Queen Hortense, the

Prince of Borghese and King Maximilian Joseph of Bavaria. Finally it can be deduced that Biennais made these remarkably similar sets exclusively for his royal commissioners; the small differences enable us to identify the original owners without the aid of crests or monograms.

THREE PORTRAITS, BY R. VAN LUTTERVELT

In 1955 three portraits were bought by the Netherlands Museum voor Geschiedenis. The oldest (fig. 1) dates from about 1575 and depicts an old lady. Comparison with the well-known portrait of Juliana van Stolberg (1506-1580) in the possession of Count Von Rechteren-Limpurg confirms the supposition that the sitter is the mother of Prince William of Orange. The small pinewood panel, which is unsigned, might be by a little master from the Middle Rhine.

The second one (fig. 2) shows William III at the age of three. It is signed Adr. Hanneman and dated 1654. Most probably it was given by the family to the Prince's uncle, the Elector of Brandenburg. Until 1918 it remained in the possession of the Hohenzollern family. Later it came into the art trade, perhaps via the sale of the collection of Madam Zubkow who was born Princess Victoria of Prussia. A slightly inferior variation of this portrait is in the possession of Lady Tempest, Broughton Hall, Skipton (Yorkshire) (fig. 3).